

noviny precheza

únor 2023 | číslo 1 | www.precheza.cz

Ohlédnutí za nelehkým rokem 2022 z pohledu obchodního úseku

Celkově lze rok 2022 hodnotit jako velmi turbulentní se situacemi, se kterými jsme se ještě nikdy v obchodní historii naší společnosti nesetkali. Vysoká poptávka s rekordně vysokými cenami, ale také rychlý pád trhu s pigmenty, hospodářské dopady války na Ukrajině a raketově narůstající ceny nakupovaných položek. To vše nás potkalo v loňském roce. Tak pojďme tedy postupně rozkrýt, jak si vedly útvary Komerčního úseku v tomto nelehkém období.

PRODEJ

TITANOVÁ BĚLOBA PRETIOX

Z hlediska dosahovaných hospodářských výsledků je prodej titanové běloby zcela rozhodujícím faktorem hospodaření naší společnosti. V první polovině roku byla poptávka poměrně stabilní a nic nenavzdávalo tomu, že by se něco mohlo změnit. Dokonce i prodeje ve 3. čtvrtletí dosáhly požadovaných hodnot. Nicméně následoval prudký pokles poptávky v Evropě a odběratelé prakticky zastavili nákupy. I přes tuto skutečnost podíl prodeje do evropských zemí přesáhl celkově 70 %, což dokumentuje graf č. 1. Propad prodeje ze začátku 4. čtvrtletí se do konce roku již nepodařilo nahradit a celoroční výsledky pak přinesly ve srovnání s rokem 2021 výrazný propad v objemu prodeje titanové běloby. I přes tento výpadek se podařilo splnit plánovaný hospodářský výsledek vzhledem k výraznému navyšování cen v 1. pololetí roku 2022. Vysoké ceny titanové běloby pomohly kompenzovat narůstající ceny surovin a energií.

Prodej speciálních výrobků tento trend naštěstí nekopíroval a celkové výsledky jsou ve srovnání s rokem 2021 výrazně lepší. Nosným produktem v této kategorii je CG300 s objemem meziročně vyšším o 20 %. Nově byly realizovány dodávky do Francie, které by měly i v roce 2023 dále růst. První komerční prodeje byly realizovány u výrobku R200C a i u tohoto produktu existuje výrazný růstový potenciál. U skupiny UV absorberů pokračovala s našimi zákazníky spolupráce na vývoji finálních produktů s cílem uvést je v roce 2023 na trh. Střednědobým cílem u této skupiny produktů s výrazně nadprůměrnou přidanou hodnotou zůstává

dosáhnout objemu 5 % z celkových prodejů naší společnosti.

ŽELEZITÉ PIGMENTY FEPREN

Úvodem je nutno konstatovat, že se v roce 2022 podařilo prodat jen tři čtvrtiny plánovaných objemů železitých pigmentů FEPREN TP303 a TP200. K takovému výsledku nepochybně přispělo rozhodnutí okamžitého zastavení prodeje do Ruska a Běloruska přijaté bezprostředně po vypuknutí války na Ukrajině. I když železité pigmenty nejsou na seznamu zakázaného materiálu vydaného Komisí EU, Precheza se připojila k mnoha dalším právnickým subjektům Agrofertu a českým firmám a vývoz veškerého materiálu do těchto zemí ještě během prvního čtvrtletí loňského roku přerušila.

Ocitli jsme se tedy ze dne na den v situaci, kdy jsme přišli o významné odběratele a byli jsme nuceni okamžitě hledat nové obchodní příležitosti. Časově jsme nové partnery našli v západní Evropě a severní Americe, což dokumentuje graf č. 2, ale výpadek prodeje to neodvrátilo. Bohužel to vše v době, kdy ceny plynu vystoupaly na

historické maximum. Výroba železitých pigmentů je na spotřebu plynu velmi náročná, což se samozřejmě promítlo negativně do vysokých výrobních nákladů, potažmo do trhem neakceptovatelných prodejních cen. Naše současné prodejní ceny i s aktuálně minimální marží tak jen těžko konkurují cenám materiálu, který je dodáván z Číny. Čelíme tak výtkám ze strany našich zákazníků a partnerů, poptávka po nich klesá a skladové zásoby postupně narůstají.

Hrozí nám ztráta klíčových prodejních teritorií, to je umocněno celosvětovým trendem útlumu spotřeby a oblíbenosti těchto specificky červených pigmentů, kdy se trendy ve stavebnictví ubírají spíše cestou odstínů šedé. V roce 2023 se tak musíme ještě více zaměřit na vyhledávání nových obchodních příležitostí, a to nejlépe u těch aplikací, kde je spotřeba tohoto materiálu vysoká (např. stavebnictví, keramické pigmenty atd.), a zároveň si udržet a pokud možno i navýšit prodeje stávajícím zákazníkům (západní Evropa, Polsko, ČR, balkánské země, popř. Severní Amerika).

Prodej námi vyráběných červených pigmentů nadále podporujeme i nabídkou jiných barevných pigmentů jako např. Y710 (žlutá), B630 (černá), HM470A (hnědá), G820 (zelená) atd., kde je odběr více méně sezónně stabilní.

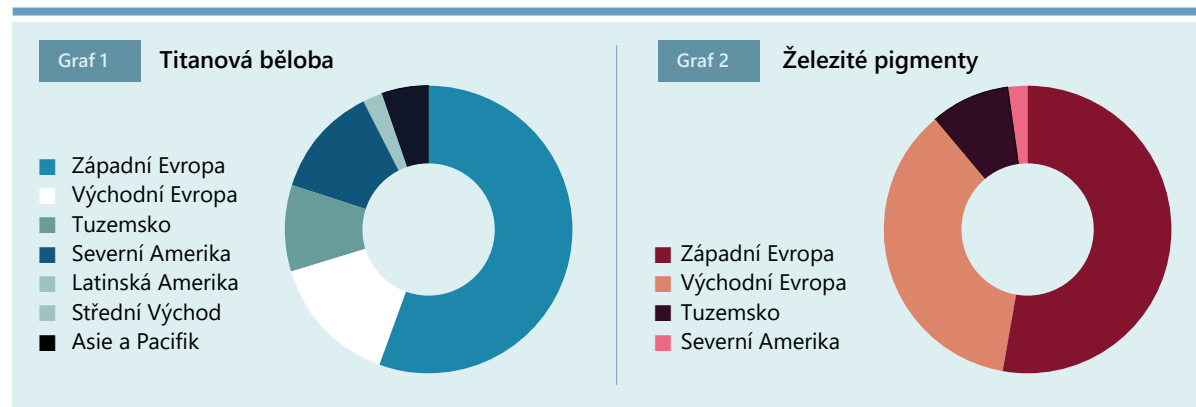
SÍRAN ŽELEZNATÝ MONOSAL

U tohoto výrobku byla poptávka po celý rok 2022 vysoká a stabilní. Naš prodeje dosáhl plánovaných hodnot, kdy jsme se snažili pokrýt požadavky našich zákazníků jak z oblasti krmivářské, tak cementářské. Vzhledem k typu výrobku a nízké ceně (oproti titanové bělobě) je 95% produkce určeno pro evropský trh. Zbývajících 5 % nachází uplatnění až v Kanadě, kde je tento produkt používán k výrobě premixů, speciálně vybraných komplexů vitamínů a minerálů, ale také aminokyselin a dalších specificky účinných látek. Spolupráce s tímto zákazníkem trvá již více než dvacet let a do budoucna počítají s navýšením dodávek od nás. I přes nepříznivou situaci v logistice je poptávka po Monosalu v Kanadě poměrně vysoká. Napomáhá tomu i fakt,

že výrobci síranu železnatého v této zemi prakticky neexistují a tento materiál musí být importován buď z Evropy, nebo z Číny. Přestože přepravní náklady do Kanady klesly v meziročním porovnání zhruba o pětinu, tvoří stále cca 40 % naší prodejní ceny. Bohužel přepravní náklady z Číny do celé Severní Ameriky jsou poloviční ve srovnání s našimi (minulý rok to bylo přesně naopak), a tak se čínské zboží stává stále větší konkurencí.

SÁDROVEC PREGIPS

Poptávka českých a slovenských cementáren byla i v uplynulém roce vysoká. I přes plánované odstávky a časové omezení výroby titanové běloby jsme dokázali pokrýt potřebu Pregipsu našich odběratelů. Tímto se nám podařilo snížit stav skladu na konci roku na minimální úroveň, což nám pomůže začátkem roku, kdy je poptávka po sádrovcích standardně nižší než v letních měsících, a to z důvodu plánovaných odstávek cementáren. V roce 2022 jsme prodali přes dvě stě tisíc tun, a tím se řadí rok 2022 mezi ty nejúspěšnější v prodeji sádrovce PREGIPS v naší historii.

NÁKUP

Rok 2022 byl z pohledu Nákupu rokem pozitivním, jelikož v průběhu prvního pololetí postupně končily covidové restrikce u nás i ve velké části světa, což mělo za následek zlepšení dostupnosti zboží. Bohužel ve 2. a 3. kvartále eskaloval růst cen téměř všech nakupovaných materiálů, který byl vyvolán zejména růstem cen energií. Nyní se zdá, že trend se již láme, některé komodity ještě lehce zdražují (vápno, vápenec), jiné (chlórová chemie) mírně zlevňují. V únoru 2022 vypukl dodnes přetrvávající konflikt mezi Ruskem a Ukrajinou, což bylo pro nás potenciální hrozbou zejména z pohledu dodávek ilmenitu, který nakupujeme převážně z Ukrajiny. Naštěstí se ukázalo, že tento konflikt nemá zatím na dodávky z Ukrajiny přílišný dopad, dodávky tak probíhaly po celý rok 2022 bez zásadnějších problémů, přistoupili jsme však ke zvýšení zásoby ilmenitu v Precheze, což přineslo zvýšení nároků na proces příjmu suroviny ve všech aspektech. Je nutné poděkovat všem zainteresovaným pracovníkům útvarů Nákupu, Účetnictví, Výroby, Hospo-

dářských služeb i vykládky - PKP CI za odvedenou práci. V loňském roce jsme i z bezpečnostních důvodů nakoupili a úspěšně znovu odkoušeli ve výrobě norský ilmenit, který jsme v minulosti spotřebovávali. Největší výzvou roku 2022, hlavně druhé poloviny roku, byla příprava implementace nové verze informačního systému SAP 4 Hana, jelikož stávající verzi SAP R/3 na konci roku 2022 skončila podpora. Převod dat mezi systémy se v součinnosti s konzultanty z firmy Effis zdařil.

Systematickou podporou prodeje je výběr zboží dle kvalitativních požadavků zákazníků, vydávání prodejních specifikací, vč. nadstandardních, a správa bezpečnostního a nadstandardního značení výrobků. Rutinně je pak obnovována řada hygienických a výrobních certifikátů. Stejně tak tomu bylo po celý rok 2022. K této soustavné činnosti dále patří podpora prodeje a klíčové je zajištění prodejnosti našich výrobků. To se se zvyšujícími legislativními nároky daří, ale stále s většími obtížemi.

TECHNICKÝ SERVIS A VÝZKUM

K podpoře prodeje patří i realizace výstav, po covidové pauze jsme využili nových příležitostí a aktivně se zúčastnili hned dvou výstav souběžně, a to American Coatings Show v USA a In-cosmetics ve Francii. V květnu jsme pak sami uspořádali tradiční zákaznickou Konferenci Precheza. V červnu jsme s polskou distribucí vystavovali na stavební výstavě ICCX Central Europe ve Varšavě. Pasivně jsme navštívili řadu dalších výstav, především z oblasti kosmetiky a stavebnictví.

(pokračování na straně 2)

Foto: Petra Lednická

Milé kolegyně, milí kolegové, první letošní vydání našich novin vychází na 24. února. Svátek má Matěj, a když jsem pátrala po pranostice na tento den, vyskočilo jich na mě z Wikipedie rovných jednadvacet. Většina z nich byla o zamrzání a tání ledů, a protože už máme všichni určitě zimy dost, vybrala jsem pro vás tu nejvíce jarní: „Na svatého Matěje lidské srdce okřeje, slunce pozře závěje, nad polem skřivan zapěje.“ S čerstvými novinami v ruce by to mohl být fajn den. A co vám tentokrát nabídneme? Když otočíte první stránku, dozvíte se, jak se nám daří prosadit naše výrobky v arabském světě, kde je zcela jiná kultura obchodních jednání. Na co vzpomíná náš dlouholetý kolega Lumír Kadlas odcházející do důchodu se dočtete na straně 4. Uvnitř najdete také výzvu k pohybu s názvem Do práce na kole a ochutnávku knih knihovnice Lenky. Oknem do přírody navštívíte další zajímavé místo v naší zemi, které stojí za to vidět na vlastní oči. Víc už neprozradím a přeji vám příjemné předjarní čtení.

Alena Okáčová

Komerční úsek

Ohlédnutí za nelehkým rokem 2022 z pohledu obchodního úseku – pokračování ze strany 1

Kolegové z Výzkumu se v roce 2022 podíleli na řadě významných a inovativních zkoušek na jednotlivých provozech Prechezy. Za připomenutí určitě stojí zkouška, kdy byl pro výrobu železitých pigmentů použit sušený síran železnatý, či zkoušky na provoze titanové běloby, které se zaměřovaly na nová mlécí aditiva. V laboratořích Výzkumu probíhá kontinuálně testování nových surovin a současně alternativních surovin pro

naši výrobu. Toto testování souvisí jednak s rozšiřujícími se oblastmi použití našich výrobků, ale taktéž se zmíněnou zpřisňující se legislativou. S tímto jsou spojeny i stále se zvyšující požadavky na kvalitu našich výrobků. Z tohoto důvodu probíhá i pravidelná kontrola jednotlivých hodnotících metodik našich pigmentů a popřípadě i jejich optimalizace na nové požadavky. Laboratoře výzkumu jsou úzce svázány s výrobou

a probíhá v nich celá řada testů sloužících k optimalizaci výroby. V roce 2022 bylo hodně pozornosti soustředěno na výrobní uzel bělení a navržené inovace budou dále testovány v provozních podmínkách.

V případě speciálních pigmentů pro oblast kosmetiky a katalyzátorů byla provedena na Poloprovoze série zkoušek vedoucích ke snížení velikosti částic a rovněž testy přípravy stabilních sus-

penzí, které jsou pro zákazníky snadno zpracovatelné. Jedině takto lze oslovit nově hledané zákazníky z oblasti funkční kosmetiky.

ZÁVĚR

Rok s takovým množstvím neočekávaných změn a situací na trzích jsme v historii nezaznamenali. Rozdílné dvě poloviny roku rovněž ukázaly na schop-

nost všech pracovníků pružně reagovat na změny, které jsou vyvolány nestabilitou tržních podmínek. Je tedy na místě poděkovat všem pracovníkům nejen Komerčního úseku, ale celé společnosti, že zajistili stabilní chod všech činností a vyrovnali se se všemi problémy, čímž bylo dosaženo velmi dobrých hospodářských výsledků ve srovnání s předchozími roky.

Marian Bartoš

a kolektiv pracovníků komerčního úseku

Obchodní aktivity v oblasti Středního východu

Tržní prostředí z pohledu prodeje anorganických pigmentů je v zemích Středního východu velmi konkurenční.

V saúdskoarabském Yanbu je od roku 1989 výrobce titanové běloby, který zásobuje celou oblast Zálivu. Navíc země Zálivu importují i levnější titanovou bělobu z Číny. Odlišná mentalita se promítá i do obchodních jednání, při kterých se zažitý evropský styl rozhodně uplatnit nedá. Bezprostřední odmítnutí nabízeného výrobku je vůči prodejci považováno za neslušné. Z tohoto důvodu, i když náš partner nebude mít o námi nabízený produkt zájem, nedá to přímo najevo.

I za těchto podmínek se nám obchodovat v regionu daří. S distribuční firmou Arshima Trading spolupracujeme přes dvacet let a je naším agentem a distributorem pro část zemí Středního východu. Mezi největší koncové zákazníky pak patří firmy Polytec ve Spojených arabských emirátech a Astra Polymer v Saudské Arábii. Polytec je výrobce barevných koncentrátů. Je to menší firma se 4 extrudéry a produkcí 4000 tun barevných koncentrátů za rok. Bílé koncentráty jsou plněny titanovou bělobou až do úrovně 80 % TiO₂. S firmou spolupracujeme od roku 2016, jejich celková roční spotřeba titanové běloby je cca 1200 tun, náš podíl činí 200 tun PRETIOX RGX za rok. Firma Astra Polymer byla založena v roce 1993 a je výrobcem všech typů barevných koncentrátů, je podstatně větší než Polytec. Centrála je situována v Dammám, v Saudské Arábii a výrobní závody mají v Saudské Arábii, Turecku a Indii. Loka-

lity sice s drsnými přírodními podmínkami, ale s dobrou dostupností titanové běloby od místního výrobce a samozřejmě je všudypřítomná primární su-

rovina pro výrobu plastů, ropa. I když v Astra Polymer převládá ve spotřebě běloba „chloridová“, pro pestré masterbatche je nutné použít nižší podtóny. K tomu je dodáván náš upravený sulfátový druh PRETIOX RGX. Ročně se jedná o objem téměř 1000 tun.

Z důvodu aktuálních změn na trhu a z toho vyplývající nutnosti posílení

kontaktů v regionu jsme se v prosinci minulého roku zúčastnili výstavy The Big 5 ve Spojených arabských emirá-

tech. Již od roku 1975 je BIG 5 pořádána jako největší stavební výstava pro oblast Středního východu, Afriky a Jižní Asie. Loňského 43. ročníku se zúčastnilo okolo 2 000 vystavovatelů ze 60 zemí světa. Výstavu navštívilo 65 000 návštěvníků ze 150 zemí světa. Věříme, že nově nabyté kontakty budou příležitostí k rozvoji spolupráce i v tomto regionu.

Arabský svět je postaven na dlouhých, pro nás zdoluhavých vyjednáváních a postupných dohodách. S první nabídkou zde prakticky uspět nelze. Zákazník povětšinou očekává dobrou vůli, slevy, zvýhodnění a ústupky. Samozřejmě to klade větší nároky na přípravu i trpělivost, někdy to není lehké. Držme si palce! Jan Křístek, Jan Příkrýl

Foto: archiv PRECHEZA, Shutterstock

Reimplementace SAP v PRECHEZE

V pondělí 9. 1. 2023 jsme v Precheze spustili do ostrého provozu nový SAP S/4HANA. Akce byla vynucena výrobcem tohoto programu – sdělil termín ukončení technické podpory stávajícího SAPu R/3, který jsme doposud využívali. Přechod jsme zajistili formou nové implementace, která nám zabrala přibližně 18 měsíců. Akce s sebou přinesla značný objem práce. Každému, kdo se na ní podílel, patří velké poděkování.

Pavel Suchý

Kalendářium 2022

Leden

• 21. ledna požár chladírenské nástavby za Strhancem u nákladní vrátnice.

Únor

• AGROFERT, a.s., transformoval jednu ze svých nevyužitých dceřiných společností na novou společnost AGF Energy, a.s.

Březen

• Úterý 8. března proběhlo ve znamení soutěže mladých talentů. V laboratořích a v učebnách Gymnázia Jakuba Škody v Přerově se opět po roce sešli mladí chemici, kteří si přišli změřit své teoretické znalosti a praktické dovednosti v okresním kole chemické olympiády.

• 9. března se PRECHEZA prezentovala studentům Chemicko-technologické fakulty Univerzity Pardubice jako potencionální zaměstnavatel.

• Ve dnech 15. a 16. března byla výroba titanové běloby určena pro potravinářské účely předmětem dozorového auditu podle mezinárodní normy FSSC 22000, kterou jsou stanoveny požadavky na systémové řízení bezpečnosti potravin.

• Po téměř dvouleté pauze zapříčiněné koronavirovou pandemií proběhlo ve čtvrtek 24. března na SPŠ Hranice regionální finále soutěže HLEDÁME NEJLEPŠÍHO MLADÉHO CHEMIKA ČR.

Duben

• Dne 28. dubna se konala po dlouhé covidové přestávce v salonku jídelny kvartální odborová konference.

• Dne 20. dubna provedl auditor LRQA neohlášený audit systému řízení výroby doplňkové látky MONOSAL. Předmětem auditu byly procesy výroby, skladování a distribuce.

Květen

• 12. ročník tradiční akce Do práce na kole se uskutečnil od 1. do 31. května.

• Ve dnech 18.–20. května se konaly 21. Zákaznické dny a Konference Precheza v lokalitě Čapího hnízda.

• Ve dnech 19. a 20. května uspořádal Svaz chemického průmyslu ČR (SCHP) za podpory firmy Orlen Unipetrol RPA v Litvínově konferenci v rámci cyklu odpovědného podnikání v chemii.

• Dne 18. května provedl Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský – Odbor zemědělských vstupů poslední neohlášenou kontrolu provozu Titanová běloba, registrovaného jako výrobce doplňkové látky PRETIOX.

• V sobotu 28. května se zaplnila civilní část letiště v Henčlově - Výmyslově bublajícími a burácejícími motory aut pravidelných i občasných účastníků akce 27. ročníku automobilového slalomu PRETIOX – Memorál Jiřího Procházky.

Červen

• V sobotu 4. června se v Kozlovicích konal Sportovní rodinný den pro zaměstnance, kterého se zúčastnilo rekordních 387 návštěvníků.

• 10. června se po tříleté covidové přestávce uskutečnilo oblíbené Setkání důchodců, pořádané odborovou organizací pro naše bývalé zaměstnance.

• Ve dnech 13. až 15. června proběhl v Precheze dozorový audit systémů řízení kvality, životního prostředí, bezpečnosti práce a energetického managementu tříčlenným auditorským týmem ze společnosti Bureau Veritas Certification CZ.

Bezpečnost práce a Systémy řízení

Bezpečnost a hygiena práce a požární ochrana v roce 2022

V roce 2022 došlo ke čtyřem pracovním úrazům s pracovní neschopností nad tři kalendářní dny (v roce 2021 to bylo osm pracovních úrazů s pracovní neschopností). Závažnost úrazů, to znamená průměrné procento pracovní neschopnosti z titulu úrazů, má hodnotu 0,06. Všechny statisticky sledované ukazatele pracovní úrazovosti jsou pod úrovní výsledků za posledních 10 let a lze tedy hodnotit rok 2022 jako velmi příznivý.

Ke třem pracovním úrazům s pracovní neschopností došlo na provozní údržbě a k jednomu pracovnímu úrazu došlo na provozu titanové běloby. Všechny zaznamenané úrazy měly společnou příčinu – nepozornost a podcenění rizika práce. Statisticky nejčastější příčinou úrazů byla manipulace s břemeny (75%) a průmyslové škodliviny – chemické látky (25%). Nejčastěji zraněnou částí těla byla stejně jako v předchozím roce levá noha a pravá ruka.

Pro pracovní úrazy bylo zameškáno 152 kalendářních dnů (v roce 2021 to bylo 825 kalendářních dnů). Nebyla nově ohlášena nemoc z povolání. Detailní statistika úrazovosti v jednotlivých letech je patrná z následující tabulky.

Ve spolupráci s odborovou organizací proběhly prověrky BOZP na všech výrobních pracovištích. Tyto prověrky se budou opakovat i v roce 2023.

V oblasti požární ochrany nebyl v průběhu roku 2022 v Precheze evidován žádný požár, výbuch ani únik

nebezpečných látek. Máme 38 aktivních členů sboru dobrovolných hasičů, kteří jsou k výkonu své práce příslušně připravováni. Každoročně se účastní výcviku v rozsahu stanoveném HZS Olomouckého kraje, včetně přeškolení, podrobují se pravidelným lékařským prohlídkám a profesní přípravě řidičů. Naši dobrovolní hasiči udržují požární techniku, zabezpečují revize a obnovu přenosných hasicích přístrojů a zařízení pro dodávku požární vody.

A co nás čeká v roce 2023?

Mezi hlavní úkoly patří:

Recertifikační audit systému řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci dle standardu ČSN ISO 45001.

Provedení prověrek BOZP v souladu s požadavky § 108 Zákoníku práce ve spolupráci s OS ECHO.

Pro zájemce o vývoj BOZP a PO v PRECHEZA a.s. jsou k dispozici aktuální data na podnikovém Sharepointu v sekci „Rychlé informace“.

Karel Kolář

Rok	Počet PÚ s pracovní neschopností	Počet PÚ bez pracovní neschopnosti	Počet PÚ na mil. odpracovaných hodin	Závažnost	Četnost
2006	12	21	12,01	0,18	1,98
2007	4	15	3,99	0,15	0,66
2008	5	20	5,01	0,15	0,84
2009	5	10	5,23	0,08	0,88
2010	4	6	4,22	0,05	0,71
2011	5	1	5,31	0,06	0,71
2012	4	8	3,95	0,06	0,66
2013	11	11	10,63	0,21	1,77
2014	7	1	6,74	0,28	1,12
2015	11	1	10,6	0,14	1,75
2016	5	1	4,80	0,28	0,80
2017	10	2	9,67	0,19	1,60
2018	13	4	12,42	0,30	2,00
2019	4	5	3,72	0,17	0,61
2020	14	5	13,45	0,18	2,24
2021	8	1	7,80	0,35	1,23
2022	4	1	3,78	0,06	0,62

Foto: archiv PRECHEZA, Shutterstock

Aktuality z ochrany životního prostředí, řízení kvality a bezpečnosti práce: únor 2023 a leden 2023

Ve dnech 12. až 14. prosince 2022 proběhla v Precheze kontrola České inspekce životního prostředí (ČIŽP) z oblastního inspektorátu Olomouc.

Předmětem kontroly bylo plnění povinností stanovených integrovaným povolením v oblasti ochrany vod, ochrany ovzduší a nakládání s odpady a kontrola plnění ostatních povinností stanovených vodním zá-

konem, zákonem o odpadech a zákonem o ochraně ovzduší. Kontrola byla zaměřena hlavně na výrobu titanové běloby a vodní hospodářství. Kontrolováno bylo období let 2021 a 2022. Na základě provedené kontroly ČIŽP konstatoval, že zařízení bylo v tomto období provozováno v souladu s platným integrovaným povolením.

Dne 27. ledna 2023 byly ověřovány emise oxidu uhličitého za rok 2022 autorizovaným ověřovatelem z firmy VERIFIKACE CZ v rámci evropského systému obchodování s povolenkami.

Z ověření vyplynulo, že za uplynulý rok bylo emitováno 91 919 t oxidu uhličitého, jehož zdrojem jsou technologické spalovací procesy a neutralizace kyselých vod vápencem, a že vykazování emisí

probíhá ze strany a.s. v souladu s platným Monitorovacím plánem a s pravidly danými legislativou ČR a EU. Následně, do dubna 2023, je Precheza povinna odevzdat odpovídající počet povolenek ze svého účtu v rejstříku povolenek. Současně proběhlo i ověření Zprávy o úrovni činnosti, která je podkladem pro přidělení určitého množství volných povolenek pro další období.

Pavel Mikulík

- 29. června provedla Krajská hygienická stanice, územní pracoviště Přerov, kontrolu na provozu vodního hospodářství.
- Dne 29. 06. proběhl v Precheze dozorový audit certifikovaných stavebních výrobků PRETIOX a FEPREN.

Červenec a srpen

- Zájezd Vysoké Tatry / 22.–27. srpna.
- Zprovoznění nového systému Factory Talk Asset Centre určeného pro centrální správu aplikací provozovaných na platformě Rockwell Automation – tedy pro software na řízení provozu.

Září

- První zářijová sobota patřila milovníkům projížděk na bicyklech. Znovu od roku 2019 se konal již 17. ročník Precheza Cyklo tour.
- V sobotu 10. září se konala celodenní akce AOS PRETIOX 2022 – automobilová orientační soutěž (AOS) pořádaná

letos jako Mistrovství České republiky družstev, Pohár Autoklubu ČR a Malý pohár v AOS.

- Ve dnech 13. až 14. září se v Londýně konala mezinárodní konference o oxidu titaničitém. Akce byla zaměřená na toxikologii této látky.
- Dne 19. září provedl Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, odd. kontroly zemědělských vstupů, kontrolu výrobku Monosal.
- Zájezd Roháče 10.–13. září.
- 24. září ZOO Wrocław / vyjezd grupowy.

Říjen

- V říjnu odchází do zasluženého důchodu náš dlouholetý šéf a kolega Ing. Václav Kokaisl.
- V průběhu října startuje do nové sezóny Volejbal PRECHEZA.
- Podzimní zarážka na provozu ŽPM v délce sedmi týdnů.
- Proběhly rekonstrukce NN rozvodu ŽP-A1 (II. etapa) a K-2.

- Dne 15. října nabylo právní moci rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje o změně integrovaného povolení Prechezy a.s.
- 24.–28. října se konalo v Seville úvodní jednání technické pracovní skupiny

k aktualizaci nejlepších dostupných technik pro chemické anorganické výroby, mezi které patří i stávající výrobní program Prechezy.

- Proběhla Inspekce „B“ na turbosoustrojích s generátorem TG1 – provoz PKS.

Listopad

- V souvislosti s odchodem Ing. Ludvíka Prášila do společnosti AGF Energy, a.s., proběhly personální změny ve vedení útvarů Energetika a MAR.
- Dokončeno nové parkoviště pro zaměstnance Prechezy.
- V průběhu měsíce listopadu bylo v kinosále Prechezy zorganizováno celkem šest běhů jednodenních školení, které umožnily účast maximálního počtu pracovníků Prechezy na nemažarských pracovních místech.

Prosinec

- Byli proškoleni pracovníci energetiky na parametrizaci a servisní zásahy frekvenčních měničů ABB.
- Za podpory Prechezy proběhlo na SPŠ Hranice regionální kolo 11. ročníku soutěže Hledáme nejlepšího mladého chemika České republiky.

Foto: archiv PRECHEZA, Shutterstock

Reportáž Blanky a Marka

Odchod do důchodu – vzpomínání s Lumírem Kadlasem

Na začátku února odešel do zaslouženého důchodu **Ing. Lumír Kadlas**, který v Přerovských chemických závodech, ČTCAP a Precheze pracoval od ukončení vysoké školy až do odchodu do důchodu. Ale pěkně popořádku.

Lumír Kadlas žije téměř celý život v Přerově, pouze do svých 6 let bydlel v Šale. Tam jeho otec pracoval v Dusle jako chemik a vědecký pracovník. Je tedy zřejmé, že kladný vztah k chemii mají prostě v rodině. Poté se celá jejich rodina přestěhovala do Přerova. Zde už navštěvoval základní školu a poté Gymnázium Jakuba Škody. Vystudoval Vysokou školu báňskou v Ostravě, pochopitelně již jako stipendista chemiky, obor Zařízení dolů a hutí.

Po vysoké škole se oženil (to prý, aby měl kde bydlet, ale určitě nejen proto) a nastoupil na 1 rok na vojnu, kterou absolvoval v Aši u radiotechnického průzkumu. „Hleděli jsme přes ty dráty pěkně do Německa, ale vojna byla pohoda. Jedinou vadou bylo, že to bylo daleko domů“, dodal Lumír. Pak nastoupil rovnou do chemiky, konkrétně do Projekce. V roce 1990 přestoupil na

dnešní útvar Technologie a inženýrství (TI), kde už zůstal pouze s tou skutečností, že se tento útvar na pár let vyčlenil v rámci ČTCAP mimo Prechezu, aby se pak v roce 2011 vrátil zpět pod její křídla.

Po nástupu na TI, začal Lumír ihned pracovat na přípravě prodeje licence na výrobu titanové běloby pro Čínu. Později se podílel i na druhé licenci pro Čínu. V rámci chemiky se pak z 80-90 % věnoval Provozu titanové běloby, a to hlavně v části od kalcinace dozadu. Něco pracovního času věnoval i dalším provozům včetně železitých červení či vodního hospodářství. Vzpomenul i krátký pobyt v Číně v rámci dozoru výroby v Tonlingu.

„První moje kroky v chemice ovlivnili výrazně Vladimír Fajka a Ferdinand Šarman. Tito dva mne v rámci Projekce strašně moc naučili.“ Dále vzpomenu

Karla Čermáka – vedoucího projekce, který v době, kdy přecházel na TI, prosadil první automatizované inženýrské pracoviště (tehdejší „terminus technicus“) a v rámci toho již začali pracovat s AutoCADem. To bylo na tu dobu hodně pokrokové. Popsal nám, jak vypadaly první tiskárny výkresů, ve kterých tehdejší „kresličky“ viděly konkurenci. To je ale už dávná historie. Každopádně zavzpomínal i na první počítače v chemice, což byl opravdu exkurz do počítačové doby ledové...

V rámci TI pak s úctou připomenul Milana Pokorného, kterého považoval za strážníka s velkým rozhledem a užasným smyslem pro humor.

Z úkolů, které měl během své „mise“ na starosti, připomněl vibrofluidní sušárnu, kterou se se všemi problémy podařilo nakonec úspěšně zprovoznit (velkou zásluhu na tom má i Ing. Marian Okruhlica), chlazení kalcinátu nebo horké filtry na mikronizaci.

A co v důchodu? Lumír Kadlas přiznal, že zřejmě bude sem tam ještě na něčem spolupracovat s Prechezou, ale

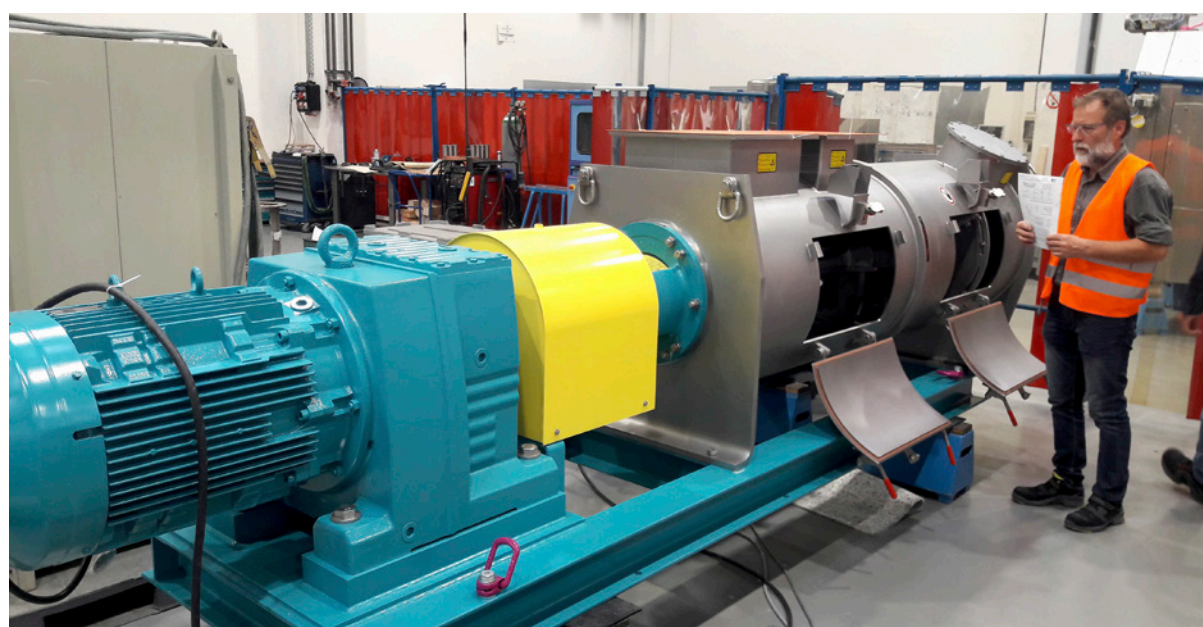
A co v důchodu?
Zřejmě budu sem tam ještě na něčem spolupracovat s Prechezou, ale jinak plánuji hodně jezdit na kole a více se věnovat vysokohorské turistice, pochopitelně spolu s manželkou.

Foto: archiv autora

jinak plánuje hodně jezdit na kole a více se věnovat vysokohorské turistice, pochopitelně spolu s manželkou. V zimě pak přijdou na řadu běžky. „Jsem taky trojnásobný děda, od jednoho ze dvou synů,“ přiznal, a počítá s tím, že s nejstarší vnučkou bude jezdit na kole a chodit na turistáky. Lumír je totiž členem Klubu českých turistů. No a nemohl nevzpomenout i na to,

že mají se ženou chalupu na Trojáku, kousek od Marušky, kde budou rádi trávit mnohem více času, než bylo možné doposud. Děkujeme Lumírovi za velice příjemný rozhovor a přejeme mu pohodový nicméně akční důchod ve společnosti své rodiny.

Blanka Pinková a Marek Ostrčil

Jubilea

životní
LEDEN**ODCHOD DO DŮCHODU**

Čecháková Věra
laborantka

ÚNOR

60 LET Jakubec Libor
chemik mletí a balení MH

ODCHOD DO DŮCHODU

Hrobárová Pavla
účetní

Mazáč Luděk
mechanik MaR

Kadlas Lumír
projektový specialista

v zaměstnání
LEDEN

20 LET Kocián Kamil
chemik kalcinace
Bernát Miroslav
mistr poloprovozu

ÚNOR

25 LET Pustějovský František
skladník-expedient

30 LET Důjka Ivo
strojník neutralizace

Den chemie v Brně

Spolupráce se školami je důležitou součástí dlouhodobé náborové strategie naší společnosti. Školy všech stupňů – od základních až po vysoké, jsou důležitým zdrojem budoucích zaměstnanců. Aby se po ukončení studia mohli absolventi rozhodnout pro Prechezu, musí o nás vědět. Proto se snažíme různými formami se školami spolupracovat a být s nimi v kontaktu. Jedním ze způsobů prezentace Prechezy na školách je účast na tzv. „kariérních dnech“. Jako první letošní akce tohoto druhu byl Den Chemie na Chemické fakultě VUT Brno 9. února, kde jsme mezi firmami nemohli chybět.

Den chemie je určen všem zájemcům o studium, studentům a absolventům, kteří si chtějí rozšířit obzory o možnostech uplatnění v oblastech chemických disciplín. Jeho cílem je zprostředkovat studentům kontakt se zaměstnavateli a nabídnout jim pracovní příležitosti, možnosti brigád, stáží a praxí, trainee programů a další spolupráce s aplikační sférou. Firmám nabízí Den chemie unikátní příležitost oslovit studenty přímo v prostorách školy.

Alena Okáčová

Foto: archiv PRECHEZA

Personalistika

Zlepšovateľské hnutí v PRECHEZE v roce 2022 – vyhlášení pravidel soutěže na rok 2023

Zlepšovateľské hnutí je součástí naší snahy o trvalé snižování nákladů, zvyšování kvality produkce a zefektivnění činnosti firmy. Tradičním prvkem tohoto procesu je i soutěž zlepšovateľů.

V loňském roce byl podány dva zlepšovateľské návrhy a oba byly přijaty. V souladu s pravidly se hodnotily výsledky podle následujících kritérií: Dosažené přínosy vyjádřené v Kč – za 1.000,- Kč dosaženého přínosu 1 bod

Počet nabídnutých ZN – za každý nepřijatý (nerozhodnutý) ZN 5 bodů
Počet přijatých ZN – za každý přijatý ZN 20 bodů
Počet přijatých ZN v oblasti bezpečnosti a hygieny práce – za každý přijatý ZN 50 bodů

Soutěž zlepšovateľů se bude konat i v letošním roce podle kritérií, která se v roce 2022 osvědčila. Největší váhu budou mít opět body za dosažený přínos. Oceňuje se prvních pět nejlepších zlepšovateľů. Každý z těchto pěti oceněných obdrží finanční ohodnocení, jejíž výše je odstupňována dle aktuálního místa.

Do celkového hodnocení se zařazují i zlepšovateľské návrhy z předchozích let, které se vyhodnocují až po zkušební provozu.

Umístění ve Zlepšovateľské soutěži za rok 2022:

Hynčica Roman, Baďura Richard, Bernát Miroslav, Červenka Petr, Pikal Petr, Kozák Miroslav, Oharek Michal
Děkujeme, že se snažíte přispívat k rozvoji společnosti Precheza. Byli bychom rádi, kdyby se více našich zaměstnanců zapojilo do Zlepšovateľské soutěže a přišlo se svými návrhy a nápady, jak zlepšit efektivitu výroby nebo své pracovní prostředí. Všem oceněným blahopřejeme a budoucím zlepšovateľům přejeme co nejvíce nápadů a hodně trpělivosti při jejich realizaci.

Sylvia Lovasová

Foto: Ingimage

Květnová výzva Do práce na kole 2023 je zahájena

Zapojte se s kolegy a s kolegyněmi do Květnové výzvy Do práce na kole a po celý květen se dopravujte do práce na kole, na koloběžce, na skejtu, inlajnech, pěšky nebo poklusem!

Sestavte tým a zkuste se po městě pohybovat aktivně, udržitelně, bezmotorově, zkrátka na vlastní pohon. Přidejte se k desítkám aktivních lidí z celé republiky a soutěžte s nimi o atraktivní ceny od našich partnerů. Nejde o lámání rekordů, ale o pravidelnost týmů a budování zdravých návyků a „bezmotorových“ komunit. Ze zpětných vazeb víme, že velká část účastníků a účastnic výzvy u bezmotorové dopravy zůstane i po konci května.

Smyslem celé akce je motivovat zaměstnance, aby pro každodenní cestu do práce dali před autem přednost kolu, koloběžce nebo vlastním nohám a dopřáli svému tělu tak více pohybu. Zvláště pro ty, co celý den sedí za pracovním stolem, koukají do počítače

a jejich jediný pohyb je jít si uvařit kávu. Akce tak podporuje jak zdraví lidí, tak i zdraví města, které si také musí od výfukových plynů trochu oddechnout. Precheza se opět letos zapojila a v jakém počtu už je pouze na vás. Stačí vytvořit 2 až 5 členný tým se svými kolegy a zaregistrovat se na www.dopracenakole.cz.

V letošním roce probíhá registrace již od 1. února. Při registraci je třeba uvést zaměstnavatele Precheza, která za všechny zapojené zaměstnance zaplatí startovné. Členové zapojených týmů se jako každý rok mohou těšit na originální tričko se zajímavým motivem. Více informací o soutěži je na uvedeném registračním webu nebo na útvaru Personalistika,

kteří je jako každý rok firemním koordinátorem. Zdroj: dopracenakole.cz

Regionální kolo soutěže „Hledáme nejlepšího mladého chemika ČR“ pro žáky 9. tříd základních škol

Po dvouleté pauze zapříčiněné koronavirovou pandemií proběhlo ve středu 14. prosince 2022 na Střední průmyslové škole v Hranicích regionální kolo soutěže HLEDÁME NEJLEPŠÍHO MLADÉHO CHEMIKA ČR.

Soutěž je určena žákům 9. tříd z regionu Přerovsko a Novojičínsko a jejím cílem je prohloubit zájem žáků o studium středních škol technického zaměření a ukázat žákům, že chemie je věda pestrá a zábavná s širokými možnostmi využití. Organizátorem oblastního kola soutěže je obor Aplikovaná chemie SPŠ Hranice. Generálním partnerem soutěže je společnost PRECHEZA a. s., které vděčíme za štědrý finanční podporu, díky níž se soutěž může pochlubit hodnotnými cenami pro vítěze, jako je mobilní telefon, chytré hodinky, externí disky, bezdrátový reproduktor, knihy, sportovní vybavení a mnoho dalšího.

Do soutěže se v letošním roce zapojilo celkem 64 soutěžících z 24 základních škol s téměř 800 žáky. Poté, co mladí chemici vypracovali soutěžní testy zaměřené na úkoly z obecné a anorganické chemie, názvosloví a také na chemické výpočty, mohli ještě zhlédnout

ukázky efektních pokusů, které jim předváděli žáci SPŠ Hranice a sami soutěžící si mohli některé chemické pokusy vyzkoušet a ověřit si svou zručnost přímo v chemické laboratoři.

Nejlépe si se zapeklým zadáním poradila Klára Mynaříková ze ZŠ Odry Pohorská, která zvládla soutěžní test na 87 bodů ze 100 možných. Jako druhá se umístila Veronika Žwaková ze stejné základní školy a třetí skončila také mladá chemička Zuzana Pavlíková ze ZŠ Starý Jičín.

Protože na vědomostech a schopnostech žáků mají lví podíl jejich učitelé, vyhodnotili jsme také nejlepšího pedagoga oblasti. Stala se jím už po několikáté Mgr. Renata Šandová ze ZŠ

Pohořská Odry, jejíž svěřenci dosáhli v teoretické části oblastního kola nejlepšího bodového průměru na hlavu. Naše poděkování však náleží nejen jí, ale všem učitelům chemie základních škol, kteří vypracovali s žáky testy školního kola a připravovali je na kolo regionální. Po dlouhé době distanční výuky to neměli žáci ani učitelé totiž vůbec snadné,

a přesto prokázali, že se o budoucnost chemie nemusíme bát.

Všichni účastníci soutěže tak za svou snahu byli odměněni drobnou cenou a 20 nejúspěšnějších chemiků si odneslo hodnotné ceny a diplomy, které si převzali z rukou vedoucí personalistiky Mgr. Aleny Okáčové společnosti PRECHEZA.

Deset nejúspěšnějších soutěžících postoupilo do regionálního finále, které proběhlo 13. ledna v laboratořích SPŠ Hranice.

Mgr. Pavlína Voldánová,
organizátorka regionálního kola

Foto: archiv PRECHEZA

1. místo: Klára Mynaříková (vpravo)
2. místo: Veronika Žwaková (uprostřed)
3. místo: Zuzana Pavlíková (vlevo)

BLAHOPŘEJEME

Okénko knihovnice

Najdete v naší knihovně...

Vážení a milí čtenáři a čtenářky Novin Precheza, i v letošním roce se na straně šest budete v Okénku knihovnice setkávat s knihami z odborové knihovny, které stojí za to si přečíst, a s tipovacími soutěžemi o novou knihu.

Jistě jste už zvědaví, kdo vyhrál v té minulé. Jablečného octa se mi podařilo udělat 5528 ml, nejbliže z tipů devatenácti soutěžících byla Ivana Trundová s tipem 5600 ml, a tudíž se stala šťastnou výherkyní knihy Kateřiny Tučkové Bílá voda. Se srdečnou gratulací jsem ji výhru předala.

V loňském roce jsem vám prostřednictvím mých malých literárních okének představila třicet knih, a v tomhle tempu bych chtěla pokračovat i nadále. Prvním mým nabízeným titulem je román od Jiřího Marka **Můj strýc Odysseus** s pořadovým číslem **3725**. V knize autor vzpomíná na svého strýce Josefa Frajvalda a na jeho někdy poněkud svérázné rady. (Největší pozoruhodnost ženy, chlapce, záleží v tom, že nemyslí logicky. Její myšlenky jsou nesený jiným směrem než myšlenky muže, a často jeho svaté přesvědčení, že koná věc nejlepší, narazí na ženino nepochopení.) Strýčka, který zběhl ze studií a zažil éru vídeňských valčíků, strýčka, který byl obětován ženami, strýčka, který sňatkem se starší vídeňskou vdovou, majitelkou obchodu s dnešní, dalo by se říci galanterií, a majitelkou pohřebního ústavu

v Praze tento pohřební ústav získal. Jiří Marek, jakožto autor Panoptika starých kriminálních příběhů, je zárukou kvality, tuto knihu sám autor považoval za to nejlepší, co napsal, a proto vám ji tady nabízím jako krásné, oddychové a nostalgické čtení. Je to kniha, kterou bych i já chtěla mít doma v knihovně. Druhou mnou nabízenou knihou je kniha Bohumila Hrabala **Ostře sledované vlaky**, kterou poskytuje naše odborová knihovna hned ve dvou exemplářích, a to pod číslem **4718** a **1865**. Podle této útlé knížечky, která má jen osmdesát devět stran, dokázal Jiří Menzel v roce 1966 natočit osmdesátisedmiminutový snímek, který získal Oscara za nejlepší cizojazyčný film. Tak to jednoduše vypadá, jako by jedna stránka vydala na minutu filmu, ale kdo zná Hrabalův jazyk, ten pochopí, že na natočení filmu podle jeho předlohy si jen tak někdo netroufne. Ten, kdo poctivě četl povinnou četbu, tomu nemusím psát, o čem kniha je a ten, kdo už si nepamatuje jméno hlavního hrdiny, ten by si ji měl v rámci zachování své čtenářské cti přijít tajně vypůjčit ☺. A u Hrabala ještě zůstaneme a třetí knihu, kterou vám nabídnu, jsou

neméně slavné **Slavnosti sněženek**, kniha s pořadovým číslem **4286**. Tato povídková kniha nabízí 16 povídek o lidech a jejich životě v jeho milovaném Kersku. Povídky jsou vtipné, místy tragické a střídá se v nich radost, smutek, štěstí i tragédie. I tuhle knihu zrežisoval Jiří Menzel a v roce 1983 natočil film, kterému dal název podle jedné z povídek, film, který sice nedosáhl na oskarovou pozici, ale na který se vždycky všichni rádi znovu a znovu podíváme. Tak jestli máte chuť si znovu připomenout všechny ty umělce, zahrádkáře, myslivce, hasiče, alkoholiky a hostinské, kniha je vám plně k dispozici.

Čtvrtou mnou nabízenou knihou je kniha Miroslava Skály **Cesta kolem mé hlavy za 40 dnů** s pořadovým číslem **4500**. Kniha vypráví o učiteli Robertu Kyliánovi, který se jednoho dne ve škole zhroutil před tabulí a je poslán do psychiatrické léčebny s krásným jménem Slunečná.

Tam se pacienti oslovují „slunečník“ a „slunečnice“, chodí na dlouhé vycházky, malují, dojí krávy a snaží se zklidnit a odpočívat. Ani takhle knížka není nikterak obsáhlá, má jen asi 205 stran a garantuji vám, že se s ní zaručeně nebudete nudit. Jen tak mimochodem, Miroslav Skála je také autorem knihy Svatební cesta do Jiljí.

A tady je malý úryvek: „*Každý jsme jiný, každý je něčím obdařen a něčím neobdařen, nejsou na světě dva lidé stejní. A každý z nás, kdyby měl tu moc, mohl by například dát ostatní zavřít do ústavu, protože nejsou normální, to jest, jsou jiní než on. Musíme být všichni, zvláště lékaři, značně velkorysí, aby aspoň polovina lidí na světě mohla být uznána za normální.*“ Abyste si neřekli, že tady nepředstavuji žádného zahraničního autora, tak poslední mnou nabízenou knihou je slavný autobiografický román od Betty Mac Donaldové – **Vejce a já** s pořadovým číslem **5**.

O tomto díle napsali na internetu na Databázi knih tuhle recenzi, cituji:

„Román popisuje se značným odlehčením život na slepičí farmě, kterou autorka s manželem Bobem založila a zvelebila v civilizaci nedotčeném,

panenském koutě severozápadní Ameriky. Život v primitivních podmínkách a s nelaskavým manželem nebyl pro ženu zvyklou na město uspokojivý. Kniha je odrazem prvního manželství americké spisovatelky, která své nepřilíh štastné manželství na zapadlém venkově zažehnává tím, že o něm s humorem psala. Kniha se po svém vydání v roce 1945 stala okamžitým bestsellerem a brzy byla přeložena do většiny světových jazyků. Sarkasmus autorky se trefil do všeobecné nálady panující těsně po válce.“

První čtyři nabízené knihy jsem četla v minulých dnech, abych vám je mohla nabídnout v únorovém čísle, tu pátou jsem četla asi před dvaceti lety a všechny vám můžu vřele doporučit.

A na konec mého psaní mám tu pro vás slíbenou soutěž.

Soutěž

První soutěžní otázka zní:

Kolik mám na svém oblíbeném tričku s dlouhým rukávem motivů kytíček? Malá nápověda od 1 do 300. Hrajeme o knihu Půlnoční knihovna od Matta Haiga. Vaše odpovědi čekám do 8.3.2023 na známé adrese lenka.culikova@precheza.cz nebo na klapce 2347.

Vaše Lenka Čulíková

Okno do přírody

Přírodní rezervace Kotvice

Tentokrát zakotvíme nedaleko Studénky v přírodní rezervaci Kotvice. V podstatě se jedná o biotop stejnojmenného rybníku, bývalou zámeckou oboru a rybník Nový. Území je chráněno již více než 50 let a je součástí CHKO Poodří. Ač nevelké, je velmi hodnotné pro bohatý výskyt vodní květeny, patří k významným hnízdištím vodního ptactva a je i důležitou zastávkou pro tažné ptáky.

Rezervace se nachází v prostoru mezi obcí Albrechtíčky a městem Studénka na pravém břehu řeky Odry. Východně se rozprostírá letiště Ostrava-Mošnov. Kotvice je mělký rybník s mokřady kolem břehu, kde se daří nejen vzácným vodním a bahenním rostlinám, ale je nadmíru vhodným místem pro úkryt či hnízdění ptáků. Nedaleký lužní les je neméně atraktivním a společně tak tvoří ideální podmínky.

Tradičně rozebereme nejprve místní flóru. K nejvýznamnějším patří jednoletá vodní bylina s listy splývajícími na hladině, jediný u nás žijící a kriticky ohrožený druh tohoto rodu – kotvice plovoucí. Její výskyt v ČR je střídavý, najdeme ji jen v několika málo lokalitách. Daří se jí ve stojatých málo hlubokých vodách bohatých na živiny a zejména slunce. Lodyha dorůstající i více než dva metry je ukotvena v bahně. Disponuje dvěma druhy listů – první jsou dočasné a rostou pod hladinou, jakmile lodyha dosáhne hladiny, začne vytvářet listy nad ní a ty spodní opadnou a následně jsou nahrazeny kořínky. Za udržení listů, a později i květů a plodů, na hladině jsou zodpovědné nafouklé chlupaté řapíky. Během prázdnin vyrůstají a rozkvétají oboupohlavní bílé květy, které je možno opylit pouze po dobu několika hodin. Aby vůbec rostlina kvetla, nesmí teplota vody klesat pod 20 °C. Stopka se poté ohýbá dolů a plody dozrávají ve vodě do formy ořechu (peckovice)

rozličných tvarů. Zralé plody padají na dno, kde se ostrými výběžky zabodávají do bahna, na jaře jim pak pomáhají se lépe uchytit. Klíčivost jim vydrží až dvánáct let, ovšem skladování „na sucho“ nepřežije.

Zajímavostí může být fakt, jak rozmanitě tuto rostlinu ve světě hodnotíme. Pro nás je druhem kriticky ohroženým, prakticky se téměř nevyskytující, na ústupu, stejně tak v okolních státech. Naopak v Austrálii či v USA je zařazena do seznamu nejnebezpečnějších invazivních rostlin, a zaplevelení touto plodinou způsobuje nemalé problémy (nemožnost koupání, rybaření, plutí lodí, aj). Ve třetím pohledu je tato rostlina dokonce užitečná, a to v Asii, jako doplňková plodina během období zaplavení rýžových polí. Plody bohaté na škrob a tuk se sbírají a melou na mouku, používá se i jako léčivá rostlina.

Mimo klasické lekníny, blatouchy a další vodní a bahenní rostliny najdeme v této lokalitě i velmi vzácnou nepukalku vzplývající (známou také pod názvy vzplývavá či plovoucí). Jde o jednoletou plovoucí kapradinu bez kořenů, vytvářející na hladině veliké „plovoucí polštáře“. Stejně jako kotvice obývá klidné stojaté vody s dostatečným přísunem slunečního světla, a stejně jako kotvice je zároveň plevelem – a to především v tropech. S oblibou ji u nás vysazujeme v botanických zahradách či akváriích. Fauna tohoto biotopu je nadmíru pes-

trá a není divu – voda, vysoká úživnost, úkryt a navíc prostředí „bez chemie“, tedy zákaz hnojení a používání chemických látek. Lesní porosty v okolí jsou většinou ponechány samovolnému vývoji a množství ryb i jejich druhové složení je přizpůsobeno místním potřebám. Najdeme zde tedy nejen běžné druhy, ale i ty, které jsou velmi náročné a citlivé na čistotu prostředí, např. kuňky, rosničky, čolci.

Nejvýznamnější je vodní hladina samozřejmě pro vodní ptactvo. Na hladině jsou k vidění lysky, roháči, zrzohlávky, potápky, kachny, volavky, divoké husy a mnohé další, celkem bylo napočítáno přes sto druhů. Pravidelně sem létá i orel mořský, náš největší dravec. Ukryvající se v kolonii racků byla objevena velmi vzácná potápka černokrká. Potápky jsou ptáci maximálně přizpůsobení životu na vodě. Na suchou zem nedovedou ani vstoupit, a pokud náhodou na zemi přistanou (únava, záměna mokrého asfaltu za vodní plochu apod.), nedokáží vzlétnout. Jejich krátké nohy jsou posunuty dozadu a když se dají do pohybu, můžeme je přirovnat snad i k lodnímu šroubu. Vzhledem i velikostí je potápka černokrká asi něco mezi potápkou malou a roháčem. Zajímou však její zářivé rubínové oči. Hnízdo si staví přímo na volné vodní ploše. Dříve, ve 20. století, byla tato potápka u nás běžnou, dnes patří mezi kriticky ohrožené druhy. Příčina tohoto úbytku není zcela jasná, jedna z hypotéz odkazuje na zakalení vody vlivem intenzivního hospodářství na rybnících, což potápkám znemožňuje nalézt potravu, kterou tvoří drobní vodní živočichové a jejich larvy, zřídka malá ryбка.

Foto: Olga Havlíčková

Další informace vám přímo na místě může poskytnout naučná stezka, která vás provede celou rezervací. Maskotem stezky je vydra říční. Za zmínku určitě stojí samotná konstrukce devíti informačních panelů. Tu tvoří neopracované akátové kmeny. Na tom by možná ještě nebylo nic tak zvláštního, jenže trnovník akát je nepůvodní dřevinou, tedy do CHKO Poodří nepatří, a je nutno tuto relativně rychle rostoucí dřevinu eliminovat. Tímto způsobem vytěžené dřevo alespoň zůstalo na svém místě

a posloužilo pro dobrou věc. Nad hladinou rybníka je postavena také ptačí pozorovatelná, kde se každý může vlastním způsobem oddávat samostatnému vědeckému bádání. Jen v období pozdního jara a začínajícího léta je nezbytné omezit pohyb pro nerušené vyhníždění ptáků. Nezbyvá než doufat, že toto, a mnoho dalších podobných vzácných míst, nebude nuceno ustoupit stavbě kanálu Dunaj-Odra-Labe.

Kateřina Stojanová

Sportujeme po práci

Činnost AK PRETIOX v roce 2023 – plány jsou plány...

Pomalu se rozbíhá nový rok a my, Autoklub Pretiox v AČR, chceme navázat na ten předcházející, který z hlediska činnosti našeho klubu hodnotíme jako velmi úspěšný.

I když naše členská základna nemláde a každý z nás má plno jiných aktivit včetně zaměstnání, zahájili jsme přípravu na novou sezónu.

Výbor autoklubu zahájil jednání o zajištění plochy pojezdové dráhy přerovského letiště pro uspořádání 29. ročníku Automobilového slalomu PRETIOX.

I letos už víme, že se pojede v obvyklém formátu, tj. jako Mistrovství Zóny střední Evropy FIA a Mistrovství České republiky a že náš závod bude součástí dvouzávodového víkendu pořádaného ve spolupráci s klubem Rallye Zlín, spol. s r.o., který mimo jiné pořádá známou Barum Rallye Zlín. Plánovaný

termín uskutečnění našeho slalomu je 27. května 2023. Věříme tomu, že v tomto čase proběhne jeden z vrcholů motoristické sezony našeho autoklubu za standardních podmínek a s hojnou účastí soutěžících. Náš slalom je mezi soutěžícími velmi oblíben, nejen proto, že se jede na uzavřeném prostoru letiště, ale také kvůli peklně rychlému povrchu dráhy! Každý ze soutěžících navíc ví, že se může těšit na standardní „slalomový“ oběd tvořený vyhlášeným

řízkem mezi chleby ze závodní jídelny Prechezy. Abychom byli na uspořádání slalomu řádně připraveni, v únoru čeká výkonné činovníky pravidelné školení a následné získání licencí potřebných pro konání této akce.

I v tomto roce předpokládáme zapojení dlouhodobé posádky Ludvík Prášil – Radek Šonský do letošního ročníku Poháru AČR soutěží v AOS. V loňském roce jsme závodění jako takovému moc nedali, z nejrůznějších důvodů

autoklub v dalším roce. Stejně jako v loňském roce se pořádání této akce ujmu Zeuza a Ivča Prášilovy.

Věříme, že i 53. sezóna našeho autoklubu proběhne hladce a budeme na ni vzpomínat, jako na jednu z těch nejúspěšnějších. Pokud by některý z čtenářů tohoto krátkočlánku měl zájem o to zapojit se a pomáhat, bude vítán. Nemůžeme ale nabídnout nic jiného, než práci, pot, řízek a dobrý pocit z vydařeného podniku na závěr + být součástí

Věděli jste, že na vojenském cvičišti u Jezdeckých kasáren na trati Přerov-Henčlov-Bochoř se 25. 6. 1911 uskutečnil let Ing. Jana Kašpara s letounem Bleriot IX v délce 18 minut 40 sekund?

Foto: Pavel Suchý, Ludvík Prášil

jsme se časově prostě nesešli – přesto máme po dlouhé době pěkné umístění na zlaté příčce loňské soutěže kategorie B30 na Všemíně...

Na podzim potom počítáme s poděkováním členům autoklubu za celoroční práci formou uspořádání tradiční klubové Jízdy do neznáma, která pravidelně motivuje všechny pro práci pro

kolektivu, který bere sportovní činnost kolem pořádaných soutěží jako srdeční záležitost.

Na závěr mi dovolu poděkovat všem dlouhodobým sponzorům a podporovatelům našich aktivit, kteří nám pomáhají zapisovat naše město na velkou mapu menších motoristických sportů.

Radek Šonský

Všechny volejbalové soutěže jsou v plném proudu

Extraliga žen se přehoupala do třetího kola první části soutěže. Po dvou kolech zůstávají přerovské hráčky na 10. místě s náskokem sedmi bodů před posledním Šternberkem. Ovšem na devátý Frýdek-Místek mají ztrátu dvanácti bodů. Tím pádem je hlavním cílem uhrát ve třetím kole první části soutěže co nejvíce vítězství k postupu do play-off. Po první části totiž družstva na 1.–8. místě (bez SC Prometey Dnipro (UKR)) postupují do 2. části. Družstvo na 10. místě sestupuje do baráže o EX-Z.

V mládežnických extraligových soutěžích se drží naše družstva U-22, U-20 i U-18 kolem devátého místa. Děvčatům také přejeme v pokračování soutěží co nejvíce radosti z vyhraných zápasů a hlavně udržení extraligy pro další sezónu. Mladé volejbalistky hrají turnajově jednou za měsíc rozděleny podle výkonnosti do skupin většinou

po čtyřech. Vítěz skupiny postupuje do vyšší a poslední do nižší a celkové body se sčítají do celkového hodnocení. Ještě bych chtěla zmínit náš nejmenší potěr a tím je minižactvo. Začínají teprve s prvními volejbalovými návyky a je pro ně uspořádán Pohár trojic v mini-volejbale. Poprvé se hrálo ve sportovní hale UP Olomouc, kde bylo připraveno

osm hřišť. Podle výsledků v kvalifikaci odehrané začátkem prosince v Přerově se celkem 52 družstev rozdělilo do devíti výkonnostních skupin po šesti nebo pěti účastnících. Volejbal Přerov má v Poháru trojic přihlášeno devět družstev (viz foto), takže naše družstva se objevila skoro ve všech výkonnostních skupinách. Všechna družstva odehrála v turnaji celkem pět utkání (hraje se na dva sety po osmi minutách) a oproti kvalifikaci už byla většina utkání vyrovnanějších a bylo v nich vidět více volejbalových akcí. To, co zatím některým hráčkám chybí ve volejbalové technice, vyrovnávali bojovností a nadšením. Výsledkem toho byly tři postupy našich družstev do lepších výkonnostních skupin.

Dana Lehnertová

Foto: archiv Precheza

Střípky z Nadace

I na konci roku se pomáhalo, dražilo a děkovalo za pomoc během roku. Pojďme se společně ohlédnout alespoň za některými z nich.

**Pomáháme Ježíškovi:
Velké díky patří všem,
kteří se zapojili.**

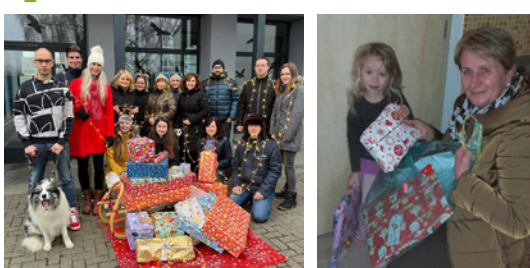
Chceme ze srdce poděkovat všem dárcům, bez nichž by se letos nepodařilo vybrat přes 480 dárků a rozzářit oči více než 230 dětem u vánočního stromčeka. Nesmíme zapomenout ani na jednotlivé kolegy a kolegyně, kteří pomohli s distribucí dárků přímo v regionech. Jste skvělí, že jste si v předvánočním spěchu našli chvíli a stali se Ježíškovými posly :) A zvládli jste to na jedničku.

Díky patří kolegům ze společností Agro ZZN, Agrotec, Cerea, Deza, Fatra, Lovochemie, Mafra, Navos, Precheza, Primagra, Synthesia, Vodňanská drůbež, Wotan, ZZN Polabí a samozřejmě se zapojila i centrála Agrofert :)

„Letošní Vánoce byly složité i v rodinách, kde vydělávají oba rodiče. Ale pro rodiny samoživitelů to byla doslova katastrofa. Jistě, Vánoce nemůžeme chápat jako svátek konzumu, ale kdo z rodičů nechce obdarovat svoje děti nějakým pěkným dárkem? Jenže v roce 2022 nastala situace, kdy rodiny samoživitelů zkrátka neměly ani na jeden dárek. Mnohdy ani na stromček, ani na štedrovecerní večeři. Proto jsem moc vděčná zaměstnancům koncernu Agrofert, kteří se i letos zapojili do sbírky vánočních dárků právě pro ty rodiny, které už neví kudy kam,“ uvádí ke sbírce Zuzana Tornikidis, ředitelka Nadace Agrofert. Vedle rodin samoživitelů byla do sbírky již tradičně zařazena vánoční přání hendikepovaných dětí z kompletních rodin, které se potýkají s velmi složitou finanční a sociální situací. „Zaměstnanci koncernu Agrofert si mezi sebou rozdělili naprostou většinu přání dětí. Zbýlá přání pomohla splnit přímo Nadace Agrofert. Vánoce osobně považuji za nejhezčí čas roku. A jsem ráda, že tyto krásné chvíle můžeme s nadací a se zaměstnanci koncernu Agrofert dopřát i finančně znevýhodněným rodinám,“ dodala Tornikidis.

Pomáhat srdcem

Charitativní dražba kalendáře Pirelli

22. ročník charitativní aukce slavného kalendáře Pirelli, který se konal na začátku prosince na iDNES.cz, vynesl 70 tisíc korun. Peníze, které aukce konaná pod záštitou Nadace AGROFERT vynesla, Masarykův ústav využije na nákup antidekubitních matrací. „Proleženiny, dekubity, mohou vznikat v řádu minut, zabránit jim lze jen prevencí a správným polohováním. Antidekubitní matrace, jedna stojí šedesát tisíc korun, tak zajistí vyšší komfort pro pacienta, ale současně ušetří čas a fyzickou námahu ošetřujícímu personálu,“ uvedla mluvčí Masarykova onkologického ústavu Anna Svobodová. Celková částka, kterou brněnský ústav obdrží, však bude vyšší. Aby suma dosáhla na nákup tří speciálních matrací, doplní ji příspěvek Nadace AGROFERT ve výši 110 tisíc korun. „Dnešní doba plná nejistoty ohledně budoucnosti charitě přirozeně nesvědčí. Tím větší poděkování si výherce i ostatní účastníci aukce zaslouží. A tím více jsme rádi, že i letošní aukce velmi konkrétním způsobem pomůže pacientům i personálu, který se o ně stará,“ řekla ředitelka Nadace AGROFERT Zuzana Tornikidis.

Rozhovor se Zuzanou Tornikidis pro Rozstřel

Zuzana Tornikidis stojí v čele Nadace Agrofert již deset let. „Takovou beznaděj jako letos jsem ale ještě nezažila,“ říká v rozhovoru pro Rozstřel s odkazem na jednu z oblastí, kterým se v nadaci věnují. Tou je podpora matek samoživitelek.

Chcete si poslechnout
celý rozhovor?
Načtete si QR kód

Letem světem intranetem

Koncernový intranet vám nabízí všechny informace na jednom místě. Ať už hledáte nejnovější zprávy, benefity, kontakty, důležité směrnice či jiné nepostradatelné dokumenty, knihovnu nebo jen kalendář akcí. Abyste se k informacím dostali opravdu odkudkoli, tak není pro přístup potřeba firemní připojení. Připojit se zvládnete i ze soukromého počítače či vašeho telefonu. Aplikace pro mobilní telefony je k dispozici zdarma v obchodě Google Play či App Store pod názvem Náš Intranet. Stačí jen zadat vaše přihlašovací údaje.

Ohlédnutí za rokem 2022

287 zpráv jsme publikovali o dění během roku v koncernu a vy jste si je zobrazili 42 536krát. Každý den se snažíme vám přinést ty nejzajímavější novinky.

87 pozváněk na zajímavé akce jsme letos nasdíleli v Kalendáři. Najdete tam výstavy, dny otevřených dveří, konference nebo i online vysílání.

44 publikací jsme za rok přidali do naší on-line knihovny. Kromě firemních novin, knih k výročí a kuchařek, tam najdete i všechna čísla Agrofert Magazínu, který vychází už 16 let.

Máte dotaz nebo připomínku, napište nám na podpora@nasintranet.cz

Nemáte aktivní účet k intranetu?

Na výplatní pásce jste dostali své unikátní přístupové údaje – přihlašovací jméno a také speciální čtyřmístný pin. Ty pak jen zadáte do přihlašovacího okénka, které naleznete na adrese www.nasintranet.cz. Pokud jste je neobdrželi, kontaktujte vaše personální oddělení nebo napište na podpora@nasintranet.cz

159 společností jsme již zpřístupnili obsah. To znamená, že 24 202 z vás patří do naší online agrofertí rodiny.

364 benefitů je zpřístupněno napříč společnostmi, na které jste se podívali v loňském roce 77 093krát. Věděli jste, že těch Koncernových, tedy společných pro všechny zaměstnance, je 41 a můžete je začít využívat ještě dnes? 230 000+ stránek měsíčně je zobrazeno v celém systému Náš intranet.

Jak to chodí u nás v Agrofertu ...

Podívejte se na naši audiovizuální sérii ze života lidí a firem z našeho koncernu. Každý měsíc přidáváme nová videa na náš youtube kanál.

Co dělají zemědělci v zimě?

Vydali jsme se mezi zemědělce, abychom zjistili, na čem pracují v zimní období. Někteří lidé totiž tvrdí, že se pracovníci v zemědělství přes zimu nudí. Opak je pravdou! Ti z Agrofertu nemají stání... Jaké práci je třeba se přes zimu v zemědělství věnovat? Podívejte se na náš další audiovizuální počín ze série „JSME AGROFERT“.

SKENUJ
SLEDUJ

Jsmě
AGROFERT

Nevěřte fámám, hledejte fakta

**FÁMY
FAKTA**

V médiích se o AGROFERTu říká ledačos. Jaká jsou fakta? Podívejte se na naše webové stránky Famy&Fakta, které jsou hlavním pilířem naší reaktivní komunikace. Reagujeme na mediální zkratky a nepravdy, které se o nás ve veřejném prostoru objevují.

ŽÁDNÉ DOTACE NA PĚSTOVÁNÍ ANI VÝKUP ŘEPKY V ČR NEEXISTUJÍ

V médiích se o AGROFERTu říká ledačos. Jaká jsou fakta? Podívejte se na naše webové stránky Famy&Fakta, které jsou hlavním pilířem naší reaktivní komunikace. Reagujeme na mediální zkratky a nepravdy, které se o nás ve veřejném prostoru objevují.

Web forum24.cz zveřejnil 21. 12. 2022 článek „Zlatý důl jménem biopaliva. Ba-bišův lukrativní tunel na veřejné rozpočty“ plný nepravdivých a zavádějících informací. Uvádíme zde na pravou míru ty největší nepravdy:

Není pravda, že pěstování a výkup řepky olejné v ČR jsou jakkoli specificky dotované. Pěstitel může čerpat dotace na osetý hektar, ať už na něm pěstuje řepku, kukuřici nebo pšenici. Výkup nijak dotovaný není. Jedinou tzv. citlivou plodinou (tj. mimořádně podporovanou), z které se vyrábí v ČR biopaliva, je paradoxně cukrová řepa, kterou ovšem AGROFERT nikdy nezpracovával a nezpracovává.

Celý text naleznete na www.famyfakta.cz